

**Տ. ՇԱՀԵ ՎԱՐԴԱՊԵՏ ԱՆԱՆՅԱՆԻ ՔԱՐՈՋԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ
ՄԱՏՈՒՑՎԱԾ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(17 հունվարի, 2016 թ.)

Յանուն Հոր և Որդույ և Հոգույն Սրբոյ. ամէն:

**«Ես եմ, մի՛ երկն չիք»
(Հովհ. Զ. 20-21):**

Սիրելիներ, այսօրվա ճաշու ավետարանական ընթերցվածը մեզ ներկայացնում է բավական երկար մի հատված Հովհաննու ավետարանից, թե ինչպես Հիսուս հացը բազմացրեց՝ հինգ հացով և երկու ձկով հինգ հազար հոգու կերակրելով, այնուհետև բացատրեց ժողովրդին մարմնավոր և հոգեւոր հացի տարբերությունը: Առաքյալները և Վարդապետը պատվում էին Տիրերական կամ Գալիլեական լճի եզերքում: Եւ ահա այդ պտույտներից մեկի ժամանակ, ասում է ավետարանիչը, Հիսուս միայնակ լեռ բարձրացավ, իսկ առաքյալները փորձեցին լճի վրայով այլ տեղ գնալ՝ քարոզելու: Այդ պահին փոթորիկ է սկսվում, մութն ընկնելուն պես խավարը սաստկանում է, և առաքյալները նավակի մեջ մնում են միայնակ՝ բնության ահեղ տարերքի առաջ, թերևս դատապարտված խորտակվելու և մահանալու (հմմտ. Հովհ. Զ. 1-18):

Մյուս երկու համատեւ Ավետարաններում նույնպես մենք ունենք այս դրվագը, երբ Հիսուս առանձնանում է, և առաքյալները, իրենց միայնակ զգալով ծովի վրա, կարծես կորցնում են իրենց հույսը, հավատը, սկսում են երկմտել, կասկածել, թե միգուցե ծովի վրա նրանք խորտակվեն՝ անգամ ամբողջ խմբով թիավարելով, որովհետև քամին հակառակ կողմից էր փչում, և նրանք չէին կարողանում ազատվել, ինչպես նկարագրում է Մարկոս ավետարանիչը (հմմտ. Մարկ. Դ. 35-37): Եւ ահա Հիսուսի հանկարծակի հայտնությունը ծովի ահեղ ալիքների վրա, նրա հանգիստ, անվրդով տեսքը սարսափեցնում է առաքյալներին, որովհետև նրանք մտածում են, թե ինչ-որ ուրվական է. աղաղակում են, ավելի է սաստկա-

նում նրանց վախը: Այդ պահին Հիսուս նրանց ասում է. «Ես եմ, մի՛ վախեցեք» (Հովհ. Զ. 20): Հովհաննես ավետարանիչն ասում է, որ առաքյալները շատ էին կամենում Նրան իրենց նավակը վերցնել (հմտ. Հովհ. Զ. 21):

Անշուշտ, Հովհաննես ավետարանի այս դրվագն առաջին հայացքից, կարծես թե հերթական հրաշքի արձանագրումն է: Հովհաննես Ավետարանը շատ հայտնի է հրաշքների նկարագրություններով. ասես առանձին հրաշքների գիրք լինի՝ առաջին հրաշք, երկրորդ հրաշք: Սակայն այս հրաշքի տակ թաքնված է մեզ՝ այսօրվա ընթերցողների համար շատ ավելի խորը բովանդակություն եւ հոգեւոր պատգամ ունեցող մի խրատ: Առաքյալները Հիսուսի հետ տեսել էին հացի բազմացումն ուղղակիորեն, առարկայորեն, տեսել էին, որ Հիսուս բնության Տերն է, որ Հիսուս կարող է ֆիզիկական, նյութական իմաստով ազդել բնության երեւոյթների վրա, բայց նրանք բնության տարերքի դեմ հանդիման դուրս գալով՝ հանկարծ սկսեցին երկմտել, նրանց մեջ առաջացավ վախ, սարսափ, որ հանկարծ չլինի, թե իրենք խորտակվեն այս լճի վրա եւ անհետ կորչեն: Նրանց մեջ առաջացավ խավարից եւ երկմտությունից եկող այն պարզ հարցը, որ հակառակորդը՝ սատանան, դրախտում արդեն ուղղել էր Ադամին եւ Եվային. «Միթե՞ սա էր Աստծո կամեցածը, եթե Նա այդքան ձեզ սիրում էր, այդքան ձեզ գնահատում էր, ինչու՞ հիմա Նա այստեղ չէ»: Եւ բնական է, որ այս կասկածը մարդուն մղում է աներեւակայելի եւ շատ հաճախ չգիտակցված քայլերի, իսկ ահա Հիսուսի հանկարծակի հայտնությունն առաջ է բերում փրկության զգացում եւ ֆիզիկական, եւ հոգեւոր իմաստով՝ նախ եւ առաջ Հիսուսին հանկարծակի գտնելու քաղցրությունը՝ ահա նրանք գտան Հիսուսին, հիմա ազատ են, ու իրենց վտանգ չի սպառնում:

Սիրելի քույրեր եւ եղբայրներ, այսօրվա մեր կյանքում այս հատվածը շատ խոր հոգեւոր եւ այլաբանական իմաստ ունի: Մենք ամենքս էլ, թեկուզ եւ ոչ ծովի կամ լճի, բայց նավարկում ենք կյանքի ալիքների վրա: Գուցե երբեւէ ծով կամ լիճ չենք տեսել, բայց գիտենք, որ ծովի եւ լճի փոթորիկը, մոայլ խավարը, աղջամուղջը շատ հաճախ բնորոշ են նաեւ այս կյանքի դժվարություններին: Մեր կյանքում հայտնվում են նեղություններ՝ առանց մեր կամքը հարցնելու: Մենք կարող ենք մեկ օրվա մեջ կորցնել մեր ունեցած ամեն ինչ, մեկ վայրկյանում կարող ենք հայտնվել այնպիսի սարսափելի իրավիճակում, որ սկսենք մտածել, թե Աստված կարծես լքել է մեզ, Աստված չկա, մեզ հետ չէ: Եւ, բնականաբար, այս դրվագը լավագույնս հուշում է, որ այն պահին, երբ մենք չենք սպասում, կարող է հայտնվել Փրկիչն ու ասել. «Մի՛ վախեցեք, որովհետեւ խավարի մեջ Ես եմ լույսը, կասկածի, երկմտության մեջ Ես եմ ձեր ապավենը, որովհետեւ

մահվան սպառնալիքի մեջ էս եմ ձեր կյանքը, մի վախեցեք, որովհետև ձեր լքվածության, միայնակության մեջ էս եմ ձեր Հայրը»:

Մեզ համար, անշուշտ, շատ դժվար է ծանր կորուստների դեպքում, հատկապես հոգևոր այն աներևակայելի ծանր բեռան տակ, երբ մեր սիրտը դատարկվում է ամբողջովին, դիմել Աստծուն, խնդրել նրան, առավել եւս սպասել նրա հանկարծակի հայտնությանը. դա կարծես ավելի դրդում է մեզ՝ Աստծուն ասելու. «Հեռացիր, մեզ պետք չես»: Սակայն այն պահին, երբ մեր կարծիքով Նա չկա, լքել է մեզ, որովհետև թույլ տվեց այն, ինչ մեզ հետ տեղի ունեցավ, միեւնոյն է, Նա չի հեռանալու, քանզի Նա մարդկային խորհուրդների եւ մտքերի պես չի գործում: Այն պահին, երբ մենք դադարենք Աստծուն աղոթելուց, Նրա ներկայությունը փնտրելուց, միեւնոյն է, նա չի լքելու մեզ, որովհետև Նա մեզ անբավ սիրով սիրող Հայր է:

Սիրելիներ, ահա թե ինչու այսօրվա ավետարանական այս դրվագը, Հիսուսի հանկարծակի հայտնության եւ առաքյալների հանկարծակի փրկության մասին, մեզ համար մեր հասարակական, սոցիալական շատ ծանր եւ հաճախ անելանելի դարձող իրավիճակները լավագույնս լուսաբանող մի պատգամ է: Հիսուս Քրիստոս հանկարծ հայտնվում է կյանքի փոթորիկների եւ ալիքների մեջ: Վստահաբար, մեզանից շատերն ունեցել են այդ փորձառությունը, մեզանից շատերի համար ամենածանր իրավիճակներում հանկարծակի լույս է բացվել, լույսի շող է երևացել, եւ մենք ամենքս աներևակայելի խնդությամբ մեր կյանքի նավակ ենք կամեցել ներս թողնելու Հիսուսին, որովհետև հաստատ համոզում ենք ունեցել, որ Նրանից է գալու մեր փրկությունը:

Այսօր կիրակնօրյա այս խորհրդածությունը կկամենայի եզրափակել մեկ հարցով. կյանքի եւ ընդհանրապես մարդու հոգեկան աշխարհի եւ Աստծո հետ փոխհարաբերության մեջ, մեր ծանր պահերին արդյո՞ք պատրաստ ենք լինում մեր կյանքի նավակ թողնելու Հիսուս Քրիստոսին, պատրաստ ենք լինում Ս. Գրիգոր Նարեկացու պես աղոթելու. «Տեր, թող սպառվի աղջամուղջը, թող գնա գիշերը, վերանա մոայլը, տարագրի տագնապը եւ թող թագավորի Քո ամենակարող ձեռքը» (Բան ԽԱ.): Պատրաստ ենք մենք այդ պահին՝ մոայլի դատարկության եւ անդունդի վրա տեսնելու Հիսուսի հանկարծակի հայտնությունը եւ ասելու Նրան. «Տեր, արի՛ մեր նավակ, որովհետև առանց Քեզ մեր նավակը կորչելու է ալիքների եւ անդունդի եզրին»:

Շնորհք Տեսուն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ ձեզ եւ ընդ ամենամեանս. ամէն: